

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Харківський національний університет внутрішніх справ
Сумська філія
Кафедра соціально-економічних дисциплін

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
з навчальної дисципліни «Державний фінансовий контроль»
вибіркових компонент
освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти
262 Правоохоронна діяльність (правоохоронна діяльність)

Суми 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою
Сумської філії
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 29.08.2023 № 8

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 29.08.2023 № 7

Розглянуто на засіданні кафедри соціально-економічних дисциплін Протокол від
29.08.2023 № 2

Розробник:

доцент кафедри соціально-економічних дисциплін Сумської філії ХНУВС,
кандидат економічних наук Парфентій Л.А.

Рецензенти:

1. Доцент кафедри бухгалтерського обліку та оподаткування Навчально-наукового інституту бізнесу, економіки та менеджменту Сумського державного університету, кандидат економічних наук, доцент Кравченко О.В.
2. Завідувач кафедри соціальних та економічних дисциплін факультету №2 Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат економічних наук, доцент Ткаченко С.О.

1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр №3							
Тема № 1: Загальна характеристика фінансового контролю	10	2	-	2	-	6	
Тема № 2: Історичні аспекти становлення та світовий досвід організації фінансового контролю	10	2	-	2	-	6	
Тема № 3: Сутність, предмет і метод державного фінансового контролю	10	2	-	2	-	6	
Тема №4: Правові основи здійснення державного фінансового контролю як функції управління в Україні	10	2	-	2	-	6	
Тема №5: Правовий статус Рахункової палати України	10	2	-	2	-	6	
Тема №6: Контрольні функції Міністерства фінансів України та його органів	10	2	-	2	-	4	
Тема №7: Податковий контроль з боку Державної фіскальної служби України	10	2	-	2	-	6	
Тема №8: Фінансовий контроль у сфері надання фінансових послуг	10	2	-	2	-	6	
Тема №9: Діяльність інших органів влади у сфері фінансового контролю	10	2	-	2	-	6	
Тема №10: Участь правоохоронних органів у заходах державного фінансового контролю	10	2	-	2	-	6	
Тема №11: Правові основи здійснення недержавного фінансового контролю в Україні	10	2	-	2	-	6	
Тема №12: Відповідальність у сфері фінансових правовідносин	10	2	-	4	-	6	
Всього за семестр №3:	120	24	-	26	-	70	Залік

2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр №3							
Тема № 1: Загальна характеристика фінансового контролю	10		-		-	10	
Тема № 2: Історичні аспекти становлення та світовий досвід організації фінансового контролю	10		-		-	10	
Тема № 3: Сутність, предмет і метод державного фінансового контролю	10	2	-	2	-	6	
Тема №4: Правові основи здійснення державного фінансового контролю як функції управління в Україні	10		-		-	10	
Тема №5: Правовий статус Рахункової палати України	10	2	-		-	6	
Тема №6: Контрольні функції Міністерства фінансів України та його органів	10	2	-	2	-	6	
Тема №7: Податковий контроль з боку Державної фіскальної служби України	10		-		-	10	
Тема №8: Фінансовий контроль у сфері надання фінансових послуг	10		-		-	10	
Тема №9: Діяльність інших органів влади у сфері фінансового контролю	10		-		-	10	
Тема №10: Участь правоохоронних органів у заходах державного фінансового контролю	10		-	2	-	10	
Тема №11: Правові основи здійснення недержавного фінансового контролю в Україні	10		-		-	10	
Тема №12: Відповідальність у сфері фінансових правовідносин	10		-		-	10	
Всього за семестр №3:	120	6	-	6	-	108	Залік

3. Методичні вказівки до практичних занять

Тема № 1: Загальна характеристика фінансового контролю

Практичне заняття 1 (д.ф.н.) Загальна характеристика фінансового контролю

Навчальна мета заняття: розглянути сутність, принципи та методи здійснення фінансового контролю, ознайомити студентів з соціально-економічною сутністю фінансів, фінансової системи та фінансової діяльності.

Час проведення - 2 год. Місце проведення – навчальна аудиторія.

Навчальні питання

1. Сутність фінансів. Контрольна функція фінансів.
2. Поняття фінансового контролю та принципи його здійснення.
3. Види фінансового контролю.
4. Методи фінансового контролю.

Виконати завдання

Написати есе на тему «Чи потрібно майбутнім правоохоронцям вивчати основи державного фінансового контролю?» (з обов'язковим обґрунтуванням думки). Обсяг – 1-2 сторінки, шрифт Times New Roman, розмір 14, інтервал 1,5.

Література:

1. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 26 січня 1993 року № 2939-ХІІ / Верховна Рада України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>. – Законодавство України.
2. Вітвицька Н.С., Кузьмінська О.Е. Контроль і ревізія: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2010. – 166с.
3. Дікань Л. В. Контроль і ревізія. Навчальний посібник. / Л. В. Дікань, Н. Ф.Чечетова, Н. В.Синюгіна. – Х. : ВД «ИНЖЕК», 2009. – 256 с.
4. Дікань Л.В. Система фінансового контролю в Україні: сучасний стан організації та перспективи розвитку : монографія / Л. В. Дікань, Ю. О. Голуб, Н. В. Синюгіна, Н. М. Шульга, Т. В. Мултанівська, Т. С. Воїнова; Харк. нац. екон. ун-т. - Х., 2010. - 96 с.
5. Дікань Л. В. Фінансовий контроль: теорія та методологія : монографія / Л. В. Дікань, Ю. О. Голуб, Н. В. Синюгіна; Харк. нац. екон. ун-т. - Х., 2009. - 92 с.
6. Хом'як Р.Л., Станасюк Н.С. Контроль і ревізія: Навч. посібник. — Вид-во «Магнолія 2006». — Львів, 2011. — 314 с.

Необхідне обладнання – ноутбук, мультимедійний проєктор, екран.

Хід проведення заняття

I. Розпочати заняття необхідно з постановки проблемних питань з теми та визначення мотиваційних основ вивчення матеріалу теми. Звертається увага студентів на окремі питання, які необхідно розкрити під час виступів та обговорення під час заняття.

II. Основна частина заняття присвячена обговоренню та аналізу питань теми.

Під час розгляду першого питання студенти повинні висвітлити соціально-економічну сутність фінансів, фінансової системи та фінансової діяльності. Необхідно звернути увагу на контрольну функцію фінансів.

При обговоренні другого питання необхідно розкрити поняття фінансового контролю та проаналізувати основні принципи його здійснення.

Відповідаючи на третє питання, студенти повинні розглянути види фінансового контролю та охарактеризувати їх класифікаційні ознаки.

При висвітленні четвертого питання необхідно розглянути основні методи здійснення фінансового контролю.

У п'ятому та шостому питаннях слід розглянути правовий статус органів, які здійснюють фінансовий контроль в Україні, та нормативно-правове регулювання фінансового контролю в Україні, зокрема охарактеризувати відповідні джерела.

При розкритті сьомого питання слід обговорити основні проблеми вдосконалення теорії фінансового контролю в Україні.

Після розгляду теоретичних питань та їх обговорення, перевіряється виконання самостійної роботи, проводиться контроль знань.

III. У заключній частині заняття аналізується та узагальнюється вивчений матеріал, підбиваються підсумки щодо рівня засвоєння матеріалу теми, викладач оголошує інформацію про отримані на занятті оцінки, а також пояснює завдання на наступну тему практичного заняття.

Завдання, що виносяться на самостійну роботу студента

1. Підготувати відповіді на питання:

1. Фінансова дисципліна як правова категорія.

2. Фінансовий контроль як галузь контролю в Україні.

2. Написати анотацію наукової статті з даної теми (пишеться студентом у кількості 1 на семестр).

Теми рефератів

1. Внесок української фінансової думки в розвиток науки про фінанси і правові основи фінансового контролю.

2. Фінансова дисципліна як правова категорія.

3. Фінансовий контроль, який реалізується органами місцевого самоврядування.

Тема № 2: Історичні аспекти становлення та світовий досвід організації фінансового контролю

Практичне заняття 2 (д.ф.н.) Історичні аспекти становлення та світовий досвід організації фінансового контролю

Навчальна мета заняття: дослідити історію розвитку фінансово-контрольних відносин на українських землях і проаналізувати закордонний досвід організації фінансового контролю.

Час проведення - 2 год. Місце проведення – навчальна аудиторія.

Навчальні питання

1. Історія розвитку фінансового контролю в Україні: зародження, основні історичні етапи, тенденції сьогодення.
2. Місце та завдання фінансового контролю у системі фінансового права України.
3. Порівняльно-правовий аналіз фінансового контролю у зарубіжних державах і актах міждержавної співпраці.

Виконати завдання

Здійснити дослідження особливостей систем фінансового контролю Німеччини, Великобританії, Швеції, Литви, Румунії.

Література:

1. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 26 січня 1993 року № 2939-ХІІ / Верховна Рада України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>. – Законодавство України.
2. Вітвицька Н.С., Кузьмінська О.Е. Контроль і ревізія: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2010. – 166с.
3. Дікань Л. В. Контроль і ревізія. Навчальний посібник. / Л. В. Дікань, Н. Ф.Чечетова, Н. В.Синюгіна. – Х. : ВД «ИНЖЕК», 2009. – 256 с.
4. Дікань Л.В. Система фінансового контролю в Україні: сучасний стан організації та перспективи розвитку : монографія / Л. В. Дікань, Ю. О. Голуб, Н. В. Синюгіна, Н. М. Шульга, Т. В. Мултанівська, Т. С. Воїнова; Харк. нац. екон. ун-т. - Х., 2010. - 96 с.
5. Дікань Л. В. Фінансовий контроль: теорія та методологія : монографія / Л. В. Дікань, Ю. О. Голуб, Н. В. Синюгіна; Харк. нац. екон. ун-т. - Х., 2009. - 92 с.
6. Хом'як Р.Л., Станасюк Н.С. Контроль і ревізія: Навч. посібник. — Вид-во «Магнолія 2006». — Львів, 2011. — 314 с.

Необхідне обладнання – ноутбук, мультимедійний проєктор, екран.

Хід проведення заняття

I. Розпочати заняття необхідно з постановки проблемних питань з теми та визначення мотиваційних основ вивчення матеріалу теми. Звертається увага студентів на окремі питання, які необхідно розкрити під час виступів та обговорення під час заняття.

II. Основна частина заняття присвячена обговоренню та аналізу питань теми.

Під час розгляду першого питання студенти повинні висвітлити історію розвитку фінансового контролю в Україні: дослідити зародження, виокремити основні історичні етапи розвитку та зазначити основні тенденції сьогодення.

При розкритті другого питання необхідно визначити місце та проаналізувати завдання фінансового контролю у системі фінансового права України. Також слід розглянути нормативно-правовий аспект державного фінансового контролю.

Відповідаючи на третє питання, студенти повинні здійснити порівняльно-правовий аналіз фінансового контролю у зарубіжних державах і актах міждержавної співпраці.

Після розгляду теоретичних питань та їх обговорення, перевіряється виконання самостійної роботи, проводиться контроль знань.

III. У заключній частині заняття аналізується та узагальнюється вивчений матеріал, підбиваються підсумки щодо рівня засвоєння матеріалу теми, викладач оголошує інформацію про отримані на занятті оцінки, а також пояснює завдання на наступну тему практичного заняття.

Завдання, що виносяться на самостійну роботу студента

1. Підготувати відповіді на питання:

1. Етапи організації фінансового контролю в Україні.

2. Використання зарубіжного досвіду в розвитку правових основ фінансового контролю в Україні.

2. Написати анотацію наукової статті з даної теми (пишеться студентом у кількості 1 на семестр).

Теми рефератів

1. Використання зарубіжного досвіду в розвитку правових основ фінансового контролю в Україні.

2. Фінансовий контроль як галузь контролю в Україні.

3. Етапи організації фінансового контролю в Україні.

Тема № 3: Сутність, предмет і метод державного фінансового контролю

Практичне заняття 3 (д.ф.н.), практичне заняття 1 (з.ф.н.) Сутність, предмет і метод державного фінансового контролю

Навчальна мета заняття: розкрити сутність, предмет дослідження та методологію державного фінансового контролю.

Час проведення - 2 год. Місце проведення – навчальна аудиторія.

Навчальні питання

1. Сутність, мета та завдання державного фінансового контролю.
2. Види і форми здійснення державного фінансового контролю.
3. Предмет і метод державного фінансового контролю.
4. Принципи організації та здійснення державного фінансового контролю.

Виконати завдання

Вказати специфічні методичні прийоми фінансового контролю, за допомогою яких можна виявити наступні порушення.

Порушення	Прийм
Виявлено, що загальна вага обладнання, показана в нарядах на розвантаження, у 2-3 рази більша, ніж та, що надійшла на склад за актами приймання і документами на роботу автотранспорту. Приписування в обсягах на розвантаження обладнання були використані для складання відомостей із заробітної плати вигаданим особам	
Бухгалтер за домовленістю з касиром проводив повторну оплату через касу відомостей на видачу депонентських сум, взятих з архіву	
Здійснено велике одноразове списання матеріалів (заліза) на арматурні роботи. Списання здійснено понад норми і не має підстави. Виявилося, що матеріали були втрачені в дорозі. У зв'язку з тим, що давність позову до залізниці минула, матеріал було фіктивно оприбутковано та списано на виробництво	
Виявлено періодичне зростання залишків грошових коштів. Велика сума грошей була на руках у посадових осіб, а в касі замість грошей лежали їх розписки	
Ревізор, вивчаючи відомості із заробітної плати за різні місяці, виявив, що одна й та сама особа розписалась по-різному. Розбіжності з'явилися внаслідок привласнення працівниками розрахункової групи і касиром сум у період, коли цей робітник вже не працював	

Література:

1. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 26 січня 1993 року № 2939-ХІІ / Верховна Рада України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>. – Законодавство України.
2. Басанцов І. В. Державний фінансовий контроль: регіональні аспекти. – К. : Видавництво «Корпорація», 2006.
3. Германчук П. К. Державний фінансовий контроль: ревізія та аудит / П. К. Германчук, І. Б. Стефанюк, Н. І. Рубан та ін. – К. : НВП «АВТ», 2004. – 424 с.
4. Гуцаленко Л. В. Державний фінансовий контроль : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл] / Л. В. Гуцаленко, В. А. Дерій, М. М. Коцупатрий. – К. : ЦУЛ, 2009. – 424 с.
5. Державний фінансовий контроль : Підручник / С. О. Булгакова, В. Г. Барановська, Л. В. Єрмощенко та ін.; за ред. А. А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2007. – 303 с. (Інтегр. навч.-атестац. комплекс).
6. Дудко В. П. Державний фінансовий контроль : підручник / В. П. Дудко. – 2-ге вид., перер. та доп. – Чернівці : Прут, 2008. – 624 с.
7. Іванова І. Державний фінансовий контроль. Парадигми розвитку: монографія. / І. Іванова. – К. : Академвидав, 2010. – 168 с.

8. Чумакова І.Ю. Державний фінансовий контроль : Підручник / Чумакова І.Ю., Шульга Н.В.; За заг. ред. О.А. Петрик. – К.: КНЕУ, 2013. – 412, [4] с.
9. Хмельков А. В. Державний фінансовий контроль : навчальний посібник/ А.В. Хмельков. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 548 с.

Необхідне обладнання – ноутбук, мультимедійний проєктор, екран.

Хід проведення заняття

I. Розпочати заняття необхідно з постановки проблемних питань з теми та визначення мотиваційних основ вивчення матеріалу теми. Звертається увага студентів на окремі питання, які необхідно розкрити під час виступів та обговорення під час заняття.

II. Основна частина заняття присвячена обговоренню та аналізу питань теми.

Під час розгляду першого питання студенти повинні висвітлити сутність, мету та завдання державного фінансового контролю.

При розкритті другого питання необхідно зазначити види та форми здійснення державного фінансового контролю.

Відповідаючи на третє питання, студенти повинні розглянути предмет, об'єкт і метод державного фінансового контролю. При цьому, варто зосередити увагу на застосовуваних прийомах контролю.

При висвітленні четвертого питання необхідно проаналізувати принципи організації та здійснення державного фінансового контролю. Слід зазначити суб'єктів державного фінансового контролю та дослідити їхні права та обов'язки.

Після розгляду теоретичних питань та їх обговорення, перевіряється виконання самостійної роботи, проводиться контроль знань.

III. У заключній частині заняття аналізується та узагальнюється вивчений матеріал, підбиваються підсумки щодо рівня засвоєння матеріалу теми, викладач оголошує інформацію про отримані на занятті оцінки, а також пояснює завдання на наступну тему практичного заняття.

Завдання, що виносяться на самостійну роботу студента

1. Підготувати відповіді на питання:

1. Надайте визначення фінансового та державного фінансового контролю. Назвіть їх спільні та відмінні ознаки.

2. Охарактеризуйте методичні прийоми і способи здійснення державного фінансового контролю.

2. Написати анотацію наукової статті з даної теми (пишеться студентом у кількості 1 на семестр).

Теми рефератів

1. Методологічні аспекти державного фінансового контролю діяльності суб'єктів господарювання.

2. Сутність і можливості застосування контрольно-аналітичних процедур у

процесі державного фінансового контролю діяльності суб'єктів господарювання та організацій.

3. Порівняльна характеристика форм державного фінансового контролю за результатами аналізу нормативно-правових актів.
4. Стандарти державного фінансового контролю.

Тема № 4: Правові основи здійснення державного фінансового контролю як функції управління в Україні

Практичне заняття 4 (д.ф.н.) Правові основи здійснення державного фінансового контролю як функції управління в Україні

Навчальна мета заняття: дослідити види та методи державного фінансового контролю, повноваження органів державного фінансового контролю загальної та спеціальної компетенції.

Час проведення - 2 год. Місце проведення – навчальна аудиторія.

Навчальні питання

1. Загальна характеристика системи органів державного фінансового контролю.
2. Фінансово-контрольні повноваження Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України.
3. Муніципальний фінансовий контроль.

Виконати завдання

Визначити до яких видів контролю належать зазначені суб'єкти контролю.

Суб'єкт контролю	Вид контролю				
	Державний	Муніципальний	Незалежний	Контроль власника	Громадський
Міністерство фінансів України					
Львівська обласна рада					
Міністерство юстиції України					
Державна казначейська служба України					
Громадська організація "Центр протидії корупції"					
Державна аудиторська служба України					
Аудиторська фірма "Зевс"					
Харківський національний університет внутрішніх справ					
Міністерство економіки України					
Бочеківська об'єднана територіальна громада					
ТОВ "Аудиторська фірма консалтинг ЛТД"					

Конотопська районна державна адміністрація					
Національний банк України					
Державна податкова служба України					
Комерційний банк					
Верховна Рада України					
Сумська міська рада					
Фонд державного майна України					
Громадська організація "Інститут соціально-економічної трансформації"					
Державна служба статистики України					
Відділення фінансового забезпечення та бухгалтерського обліку Сумської філії ХНУВС					
Антимонопольний комітет України					

Література:

1. Про Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс] : Закон України від 27 лютого 2014 року № 794-VII / Верховна Рада України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>. – Законодавство України.
2. Про місцеве самоврядування в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР / Верховна Рада України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>. – Законодавство України.
3. Про місцеві державні адміністрації [Електронний ресурс] : Закон України від 9 квітня 1999 року № 586-XIV / Верховна Рада України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14>. – Законодавство України.
4. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 26 січня 1993 року № 2939-XII / Верховна Рада України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>. – Законодавство України.
5. Про центральні органи виконавчої влади [Електронний ресурс] : Закон України від 17 березня 2011 року № 3166-VI / Верховна Рада України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>. – Законодавство України.
6. Гуцаленко Л. В. Державний фінансовий контроль : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл] / Л. В. Гуцаленко, В. А. Дерій, М. М. Коцупатрий. – К. : ЦУЛ, 2009. – 424 с.
7. Дудко В. П. Державний фінансовий контроль : підручник / В. П. Дудко. – 2-ге вид., перер. та доп. – Чернівці : Прут, 2008. – 624 с.
8. Іванова І. Державний фінансовий контроль. Парадигми розвитку: монографія. / І. Іванова. – К. : Академвидав, 2010. – 168 с.
9. Лучковська С. І. Фінансове право : навч. посібник. К. : КНТ, 2010. 296 с.
10. Чумакова І.Ю. Державний фінансовий контроль : Підручник / Чумакова І.Ю., Шульга Н.В.; За заг. ред. О.А. Петрик. – К.: КНЕУ, 2013. – 412, [4] с.
11. Хмельков А. В. Державний фінансовий контроль : навчальний посібник/ А.В. Хмельков. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 548 с.

Необхідне обладнання – ноутбук, мультимедійний проєктор, екран.

Хід проведення заняття

I. Розпочати заняття необхідно з постановки проблемних питань з теми та визначення мотиваційних основ вивчення матеріалу теми. Звертається увага студентів на окремі питання, які необхідно розкрити під час виступів та обговорення під час заняття.

II. Основна частина заняття присвячена обговоренню та аналізу питань теми.

При розкритті першого питання студенти повинні розглянути фінансовий контроль як невід’ємну функцію державного управління. Необхідно здійснити загальну характеристику системи органів державного фінансового контролю.

Під час розгляду другого питання необхідно проаналізувати фінансово-контрольні повноваження Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України.

При висвітленні третього питання необхідно розглянути муніципальний фінансовий контроль, а саме дослідити контрольні повноваження місцевих рад та їхніх виконавчих органів і розкрити процедуру їх реалізації. Також слід розглянути місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування та їх виконавчі органи як суб’єкти фінансового контролю.

Після розгляду теоретичних питань та їх обговорення, перевіряється виконання самостійної роботи, проводиться контроль знань.

III. У заключній частині заняття аналізується та узагальнюється вивчений матеріал, підбиваються підсумки щодо рівня засвоєння матеріалу теми, викладач оголошує інформацію про отримані на занятті оцінки, а також пояснює завдання на наступну тему практичного заняття.

Завдання, що виносяться на самостійну роботу студента

1. Підготувати відповіді на питання:

1. Назвіть контрольні повноваження Верховної Ради України у сфері державного зовнішнього фінансового контролю.

2. Фінансовий контроль, який реалізується органами місцевого самоврядування.

2. Написати анотацію наукової статті з даної теми (пишеться студентом у кількості 1 на семестр).

Теми рефератів

1. Поняття процесу фінансового контролю.

2. Стадії процесу фінансового контролю.

3. Основні засади та принципи розмежування контрольних-наглядових повноважень у сфері фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування.

Тема № 5: Правовий статус Рахункової палати України

Практичне заняття 5 (д.ф.н.) Правовий статус Рахункової палати України

Навчальна мета заняття: дослідити правовий статус, завдання, права та обов'язки Рахункової палати України як головного органу державного фінансового контролю спеціальної компетенції.

Час проведення - 2 год. Місце проведення – навчальна аудиторія.

Навчальні питання

1. Історичні аспекти розвитку Рахункової палати України.
2. Правові основи організації діяльності Рахункової палати України та її територіальних представництв.
3. Завдання, функції та повноваження Рахункової палати України.

Виконати завдання

Зазначити основні етапи процесу проведення фінансового аудиту Рахунковою палатою України та навести коротку характеристику кожного етапу. Результати представити у таблиці:

№ з/п	Етап фінансового аудиту	Характеристика
1		
2		
3		
4		

Література:

1. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 26 січня 1993 року № 2939-XII / Верховна Рада України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>. – Законодавство України.
2. Про Рахункову палату [Електронний ресурс] : Закон України від 2 липня 2015 року № 576-VIII / Верховна Рада України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19>. – Законодавство України.
3. Басанцов І. В. Державний фінансовий контроль: регіональні аспекти. – К. : Видавництво «Корпорація», 2006.
4. Гуцаленко Л. В. Державний фінансовий контроль : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл] / Л. В. Гуцаленко, В. А. Дерій, М. М. Коцупатрий. – К. : ЦУЛ, 2009. – 424 с.
5. Державний фінансовий контроль : Підручник / С. О. Булгакова, В. Г. Барановська, Л. В. Єрмощенко та ін.; за ред. А. А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2007. – 303 с. (Інтегр. навч.-атестац. комплекс).
6. Дрозд І. К. Державний фінансовий контроль : навч. посіб. / І. К. Дрозд, В. О. Шевчук. – К. : Імекс-ЛТД, 2007. – 304 с.
7. Дудко В. П. Державний фінансовий контроль : підручник / В. П. Дудко. – 2-ге вид., перер. та доп. – Чернівці : Прут, 2008. – 624 с.

8. Іванова І. Державний фінансовий контроль. Парадигми розвитку: монографія. / І. Іванова. – К. : Академвидав, 2010. – 168 с.
9. Чумакова І.Ю. Державний фінансовий контроль : Підручник / Чумакова І.Ю., Шульга Н.В.; За заг. ред. О.А. Петрик. – К.: КНЕУ, 2013. – 412, [4] с.
10. Хмельков А. В. Державний фінансовий контроль : навчальний посібник/ А.В. Хмельков. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 548 с.
11. Яремчук І. М. Генезис Рахункової палати України. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2020. Вип. 1 (45). С. 115-123. URL: <http://pbo.ztu.edu.ua/article/view/203185>.

Необхідне обладнання – ноутбук, мультимедійний проєктор, екран.

Хід проведення заняття

I. Розпочати заняття необхідно з постановки проблемних питань з теми та визначення мотиваційних основ вивчення матеріалу теми. Звертається увага студентів на окремі питання, які необхідно розкрити під час виступів та обговорення під час заняття.

II. Основна частина заняття присвячена обговоренню та аналізу питань теми.

Під час розгляду першого питання студенти повинні висвітлити історичні аспекти розвитку та формування контрольної діяльності Рахункової палати. Необхідно звернути увагу на основні етапи розвитку Рахункової палати України.

У другому питанні розглядаються правові основи організації діяльності Рахункової палати України та її територіальних представництв. Студенти повинні зазначити методи і напрямки контролю Рахункової палати.

При висвітленні третього питання необхідно розглянути завдання, функції та повноваження Рахункової палати України. Зокрема, варто зосередити увагу на повноваженнях за результатами контрольної діяльності Рахункової палати.

Після розгляду теоретичних питань та їх обговорення, перевіряється виконання самостійної роботи, проводиться контроль знань.

III. У заключній частині заняття аналізується та узагальнюється вивчений матеріал, підбиваються підсумки щодо рівня засвоєння матеріалу теми, викладач оголошує інформацію про отримані на занятті оцінки, а також пояснює завдання на наступну тему практичного заняття.

Завдання, що виносяться на самостійну роботу студента

1. Підготувати відповіді на питання:

1. Дайте характеристику вищого органу державного фінансового контролю України.

2. Вкажіть контрольні повноваження Рахункової палати та її основні функції у сфері державного фінансового контролю.

2. Написати анотацію наукової статті з даної теми (пишеться студентом у кількості 1 на семестр).

Теми рефератів

1. Система та основи правового статусу фінансово-контрольних органів в Україні.
2. Проблеми вдосконалення теорії фінансового контролю в Україні.
3. Напрями удосконалення повноважень Рахункової палати.

Тема № 6: Контрольні функції Міністерства фінансів України та його органів

Практичне заняття 6 (д.ф.н.), практичне заняття 2 (з.ф.н.) Контрольні функції Міністерства фінансів України та його органів

Навчальна мета заняття: сформувати у студентів знання про правовий статус і повноваження Міністерства фінансів України як органу державного фінансового контролю в Україні.

Час проведення - 2 год. Місце проведення – навчальна аудиторія.

Навчальні питання

1. Повноваження та завдання Міністерства фінансів України у здійсненні фінансового контролю.
2. Фінансовий контроль з боку органів Державної аудиторської служби України.
3. Контрольні функції Державної казначейської служби України.

Виконати завдання

Зробити порівняльний аналіз функцій та повноважень Рахункової палати України та Міністерства фінансів України.

Література:

1. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 26 січня 1993 року № 2939-XII / Верховна Рада України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>. – Законодавство України.
2. Положення про Державну аудиторську службу України [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 3 лютого 2016 року № 43 / Кабінет Міністрів України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-%D0%BF#n8>. – Законодавство України.
3. Про затвердження Положення про Державну казначейську службу України [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2015 року № 215 / Кабінет Міністрів України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-%D0%BF>. – Законодавство України.
4. Про затвердження Положення про Міністерство фінансів України [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 року № 375 / Кабінет Міністрів України. – Режим доступу :

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/375-2014-%D0%BF>. – Законодавство України.

5. Про затвердження Порядку планування заходів державного фінансового контролю Державною аудиторською службою та її міжрегіональними територіальними органами [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 8 серпня 2001 року № 955 / Кабінет Міністрів України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/955-2001-%D0%BF>. – Законодавство України.
6. Про затвердження Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 10 серпня 2004 року № 1017 / Кабінет Міністрів України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1017-2004-%D0%BF>. – Законодавство України.
7. Про затвердження Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 27 березня 2019 року № 252 / Кабінет Міністрів України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/252-2019-%D0%BF>. – Законодавство України.
8. Про затвердження Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту місцевих бюджетів [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 12 травня 2007 року № 698 / Кабінет Міністрів України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-2007-%D0%BF>. – Законодавство України.
9. Про затвердження Порядку проведення інспектування Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2006 року № 550 / Кабінет Міністрів України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/550-2006-%D0%BF>. – Законодавство України.
10. Про затвердження Порядку проведення перевірок закупівель Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами і внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 1 серпня 2013 року № 631 / Кабінет Міністрів України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/631-2013-%D0%BF>. – Законодавство України.
11. Марченко Л. Ю. Фінансовий контроль в органах державної казначейської служби України. *Теорія та практика державного управління*. 2018. Вип. 1. С. 112-117. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpdu_2018_1_18.

Необхідне обладнання – ноутбук, мультимедійний проєктор, екран.

Хід проведення заняття

I. Розпочати заняття необхідно з постановки проблемних питань з теми та визначення мотиваційних основ вивчення матеріалу теми. Звертається увага студентів на окремі питання, які необхідно розкрити під час виступів та обговорення під час заняття.

II. Основна частина заняття присвячена обговоренню та аналізу питань теми.

Під час розгляду першого питання студенти повинні проаналізувати повноваження та завдання Міністерства фінансів України у здійсненні фінансового контролю.

При розкритті другого питання необхідно дослідити контрольні функції Державної казначейської служби України.

Відповідаючи на третє питання, студенти повинні розглянути фінансовий контроль з боку органів Державної аудиторської служби. Зокрема, слід зосередити увагу на проведенні інспектування Державною аудиторською службою.

Після розгляду теоретичних питань та їх обговорення, перевіряється виконання самостійної роботи, проводиться контроль знань.

III. У заключній частині заняття аналізується та узагальнюється вивчений матеріал, підбиваються підсумки щодо рівня засвоєння матеріалу теми, викладач оголошує інформацію про отримані на занятті оцінки, а також пояснює завдання на наступну тему практичного заняття.

Завдання, що виносяться на самостійну роботу студента

1. Підготувати відповіді на питання:

1. Дайте характеристику, назвіть функції та визначте правову основу діяльності Міністерства фінансів України.

2. Дайте характеристику, назвіть функції та визначте правову основу діяльності Державної аудиторської служби України.

2. Написати анотацію наукової статті з даної теми (пишеться студентом у кількості 1 на семестр).

Теми рефератів

1. Правовий статус Міністерства фінансів України та його контрольні повноваження.

2. Правовий статус суб'єктів контрольних відносин у фінансовій сфері.

3. Єдність та диференціація правового регулювання фінансово-контрольних відносин.

4. Характеристика контрольних повноважень суб'єктів державного фінансового контролю в Україні.

5. Правовий статус Державної аудиторської служби України.

6. Правовий статус Державної казначейської служби України.

Тема № 7: Податковий контроль

Практичне заняття 7 (д.ф.н.) Податковий контроль

Навчальна мета заняття: розглянути правове регулювання податкового контролю, правовий статус органів податкового контролю, види податкових перевірок і процедури їх проведення.

Час проведення - 2 год. Місце проведення – навчальна аудиторія.

Навчальні питання

1. Поняття та методи податкового контролю.
2. Правовий статус, права та обов'язки органів Державної податкової служби України.
3. Правовий статус, права та обов'язки органів Державної митної служби України.
4. Поняття та види податкових перевірок.

Виконати завдання

Зробити порівняльний аналіз завдань та функцій Державної аудиторської служби, Державної податкової служби та Державного казначейства України.

Література:

1. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] : за станом на 1 березня 2019 р. / Верховна Рада України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. – Законодавство України.
2. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 26 січня 1993 року № 2939-ХІІ / Верховна Рада України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>. – Законодавство України.
3. Про Державну фіскальну службу України [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 21 травня 2014 року № 236 / Кабінет Міністрів України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF>. – Законодавство України.
4. Про затвердження положень про Державну податкову службу України та Державну митну службу України : Постанова Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 № 227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#n209>.
5. Про затвердження Порядку оформлення результатів документальних перевірок дотримання законодавства України з питань державної митної справи, податкового, валютного та іншого законодавства платниками податків - юридичними особами та їх відокремленими підрозділами [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України від 20 серпня 2015 року № 727 / Міністерство фінансів України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1300-15>. – Законодавство України.

6. Наказ Головного контрольно-ревізійного управління України та Державної податкової адміністрації України "Про затвердження Порядку погодження органами державної контрольно-ревізійної служби з органами державної податкової служби планів-графіків проведення перевірок суб'єктів господарювання" від 13.09.2004 р. № 252/531 // Офіційний вісник України. – 2004. - № 39. – Ст. 207.
7. Басанцов І. В. Державний фінансовий контроль: регіональні аспекти. – К. : Видавництво «Корпорація», 2006.
8. Гуцаленко Л. В. Державний фінансовий контроль : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл] / Л. В. Гуцаленко, В. А. Дерій, М. М. Коцупатрий. – К. : ЦУЛ, 2009. – 424 с.
9. Державний фінансовий контроль : Підручник / С. О. Булгакова, В. Г. Барановська, Л. В. Єрмощенко та ін.; за ред. А. А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2007. – 303 с. (Інтегр. навч.-атестац. комплекс).
10. Найденко О. Є. Податковий контроль : навчальний посібник / Найденко О. Є. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2012. – 224 с.
11. Хмельков А. В. Державний фінансовий контроль : навчальний посібник / А.В. Хмельков. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 548 с.

Необхідне обладнання – ноутбук, мультимедійний проектор, екран.

Хід проведення заняття

I. Розпочати заняття необхідно з постановки проблемних питань з теми та визначення мотиваційних основ вивчення матеріалу теми. Звертається увага студентів на окремі питання, які необхідно розкрити під час виступів та обговорення під час заняття.

II. Основна частина заняття присвячена обговоренню та аналізу питань теми.

Під час розгляду першого питання студенти повинні висвітлити поняття та методи податкового контролю. При цьому необхідно звернути увагу на облік платників податків.

Розглядаючи друге питання, слід зазначити правовий статус, права та обов'язки органів Державної податкової служби України. Також варто розглянути інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів Державної податкової служби України.

При висвітленні третього питання, необхідно визначити правовий статус, права та обов'язки органів Державної митної служби України. При цьому необхідно звернути увагу на контроль за справлянням митних платежів при переміщенні товарів, робіт і послуг через митний кордон України.

Відповідаючи на четверте питання, студенти повинні зазначити поняття та види перевірок. Зосередити увагу варто на порядку та термінах проведення камеральних, документальних і фактичних перевірок. Також необхідно висвітлити порядок документального оформлення результатів проведених перевірок.

Після розгляду теоретичних питань та їх обговорення, перевіряється виконання самостійної роботи, проводиться контроль знань.

III. У заключній частині заняття аналізується та узагальнюється вивчений матеріал, підбиваються підсумки щодо рівня засвоєння матеріалу теми, викладач оголошує інформацію про отримані на занятті оцінки, а також пояснює завдання на наступну тему практичного заняття.

Завдання, що виносяться на самостійну роботу студента

1. Підготувати відповіді на питання:

1. Назвіть види податкових перевірок, терміни їх проведення та вимоги до продовження проведення виїзних перевірок.

2. В якому документі податківець оформляє факти порушень податкового законодавства і що він там фіксує?

2. Написати анотацію наукової статті з даної теми (пишеться студентом у кількості 1 на семестр).

Теми рефератів

1. Фінансовий контроль як функція публічних фінансів.

2. Поняття та особливості фінансового контролю як інституту фінансового права.

Тема № 8: Фінансовий контроль у сфері надання фінансових послуг

Практичне заняття 8 (д.ф.н.) Фінансовий контроль у сфері надання фінансових послуг

Навчальна мета заняття: розглянути діяльність органів державного фінансового контролю спеціальної компетенції: Національного банку України, Державної служби фінансового моніторингу, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Час проведення - 2 год. Місце проведення – навчальна аудиторія.

Навчальні питання

1. Банківський контроль та нагляд. Національний банк України як орган фінансового контролю.

2. Контрольні повноваження Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

3. Правовий статус Державної служби фінансового моніторингу.

Виконати завдання

Зробити порівняльний аналіз Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 06.12.2019 № 361-IX та Закону України «Про запобігання та протидію легалізації

(відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 14.10.2014 № 1702-VII та зазначити ключові відмінності.

Література:

1. Положення про Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 23 листопада 2011 року № 1063/2011 / Президент України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1063/2011>. – Законодавство України.
2. Про банки і банківську діяльність [Електронний ресурс] : Закон України від 7 грудня 2000 року № 2121-III / Верховна Рада України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>. – Законодавство України.
3. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 6 грудня 2019 року № 361-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>.
4. Про Національний банк України [Електронний ресурс] : Закон України від 20 травня 1999 року № 679-XIV / Верховна Рада України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14>. – Законодавство України.
5. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 26 січня 1993 року № 2939-XII / Верховна Рада України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>. – Законодавство України.
6. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг [Електронний ресурс] : Закон України від 12 липня 2001 року № 2664-III / Верховна Рада України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>. – Законодавство України.
7. Положення про Державну службу фінансового моніторингу України [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 29 липня 2015 року № 537 / Кабінет Міністрів України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/537-2015-%D0%BF>. – Законодавство України.
8. Басанцов І. В. Державний фінансовий контроль: регіональні аспекти. – К. : Видавництво «Корпорація», 2006.
9. Германчук П. К. Державний фінансовий контроль: ревізія та аудит / П. К. Германчук, І. Б. Стефанюк, Н. І. Рубан та ін. – К. : НВП «АВТ», 2004. – 424 с.
10. Гуцаленко Л. В. Державний фінансовий контроль : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Л. В. Гуцаленко, В. А. Дерій, М. М. Коцупатрий. – К. : ЦУЛ, 2009. – 424 с.
11. Державний фінансовий контроль : Підручник / С. О. Булгакова, В. Г. Барановська, Л. В. Єрмощенко та ін.; за ред. А. А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2007. – 303 с. (Інтегр. навч.-атестац. комплекс).

Необхідне обладнання – ноутбук, мультимедійний проєктор, екран.

Хід проведення заняття

I. Розпочати заняття необхідно з постановки проблемних питань з теми та визначення мотиваційних основ вивчення матеріалу теми. Звертається увага студентів на окремі питання, які необхідно розкрити під час виступів та обговорення під час заняття.

II. Основна частина заняття присвячена обговоренню та аналізу питань теми.

Під час розгляду першого питання студенти повинні розкрити сутність банківського контролю та нагляду. Національний банк України розглядається як орган фінансового контролю. Необхідно звернути увагу на інспекційні та неінспекційні методи банківського контролю. Також варто розглянути валютний контроль.

При розкритті другого питання необхідно зазначити контрольні повноваження Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Відповідаючи на третє питання, студенти повинні розкрити порядок здійснення фінансового моніторингу в Україні, зокрема його рівні, види та процедуру. Крім цього, слід розглянути правовий статус Державної служби фінансового моніторингу.

Після розгляду теоретичних питань та їх обговорення, перевіряється виконання самостійної роботи, проводиться контроль знань.

III. У заключній частині заняття аналізується та узагальнюється вивчений матеріал, підбиваються підсумки щодо рівня засвоєння матеріалу теми, викладач оголошує інформацію про отримані на занятті оцінки, а також пояснює завдання на наступну тему практичного заняття.

Завдання, що виносяться на самостійну роботу студента

1. Підготувати відповіді на питання:

1. Які права має Національний банк України у випадку порушення юридичними особами банківського законодавства і власних нормативних актів?

2. Як, ким і з якою періодичністю узагальнюються матеріали про наслідки перевірок касової дисципліни на підприємствах, в організаціях, закладах?

2. Написати анотацію наукової статті з даної теми (пишеться студентом у кількості 1 на семестр).

Теми рефератів

1. Правовий статус Державної служби фінансового моніторингу України.

2. Правовий статус Державної пробірної служби України.

3. Правовий статус Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку України.

4. Повноваження у сфері фінансового контролю Національного банку України.

Тема № 9: Діяльність інших органів влади у сфері фінансового контролю

Практичне заняття 9 (д.ф.н.) Діяльність інших органів влади у сфері фінансового контролю

Навчальна мета заняття: розглянути діяльність інших органів влади у сфері фінансового контролю: Антимонопольного комітету України, Фонду державного майна України, Пенсійного фонду України.

Час проведення - 2 год. Місце проведення – навчальна аудиторія.

Навчальні питання

1. Контрольна діяльність Антимонопольного комітету України.
2. Контрольні функції Фонду державного майна України і його регіональних представництв.
3. Контроль у сфері соціального страхування.

Виконати завдання

Зробити порівняльний аналіз завдань та функцій Пенсійного фонду України та Фонду соціального страхування України.

Література:

1. Про Антимонопольний комітет України : Закон України від 26 листопада 1993 року № 3659-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12#Text>.
2. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 26 січня 1993 року № 2939-XII / Верховна Рада України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>. – Законодавство України.
3. Про Фонд державного майна України : Закон України від 9 грудня 2011 року № 4107-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4107-17#Text>.
4. Басанцов І. В. Державний фінансовий контроль: регіональні аспекти. – К. : Видавництво «Корпорація», 2006.
5. Гуцаленко Л. В. Державний фінансовий контроль : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл] / Л. В. Гуцаленко, В. А. Дерій, М. М. Коцупатрий. – К. : ЦУЛ, 2009. – 424 с.
6. Державний фінансовий контроль : Підручник / С. О. Булгакова, В. Г. Барановська, Л. В. Єрмощенко та ін.; за ред. А. А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2007. – 303 с. (Інтегр. навч.-атестац. комплекс).
7. Дрозд І. К. Державний фінансовий контроль : навч. посіб. / І. К. Дрозд, В. О. Шевчук. – К. : Імекс-ЛТД, 2007. – 304 с.
8. Дудко В. П. Державний фінансовий контроль : підручник / В. П. Дудко. – 2-ге вид., перер. та доп. – Чернівці : Прут, 2008. – 624 с.
9. Іванова І. Державний фінансовий контроль. Парадигми розвитку: монографія. / І. Іванова. – К. : Академвидав, 2010. – 168 с.
10. Чумакова І.Ю. Державний фінансовий контроль : Підручник / Чумакова І.Ю., Шульга Н.В.; За заг. ред. О.А. Петрик. – К.: КНЕУ, 2013. – 412, [4] с.

11. Хмельков А. В. Державний фінансовий контроль : навчальний посібник/ А.В. Хмельков. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 548 с.

Необхідне обладнання – ноутбук, мультимедійний проєктор, екран.

Хід проведення заняття

I. Розпочати заняття необхідно з постановки проблемних питань з теми та визначення мотиваційних основ вивчення матеріалу теми. Звертається увага студентів на окремі питання, які необхідно розкрити під час виступів та обговорення під час заняття.

II. Основна частина заняття присвячена обговоренню та аналізу питань теми.

Під час висвітлення першого питання студенти повинні розглянути контрольну діяльність Антимонопольного комітету України.

При розкритті другого питання необхідно визначити контрольні функції Фонду державного майна України і його регіональних представництв.

Відповідаючи на третє питання, студенти повинні розглянути контроль у сфері соціального страхування.

Після розгляду теоретичних питань та їх обговорення, перевіряється виконання самостійної роботи, проводиться контроль знань.

III. У заключній частині заняття аналізується та узагальнюється вивчений матеріал, підбиваються підсумки щодо рівня засвоєння матеріалу теми, викладач оголошує інформацію про отримані на занятті оцінки, а також пояснює завдання на наступну тему практичного заняття.

Завдання, що виносяться на самостійну роботу студента

1. Підготувати відповіді на питання:

1. Назвіть види перевірок, що проводять органи Антимонопольного комітету України. Яка періодичність складання плану-графіку перевірок Антимонопольного комітету України? Хто цей графік затверджує?

2. Якими контрольними функціями наділено Фонд державного майна України?

2. Написати анотацію наукової статті з даної теми (пишеться студентом у кількості 1 на семестр).

Теми рефератів

1. Державний контроль монопольної діяльності підприємства на товарному ринку.
2. Координація діяльності органів фінансового контролю.
3. Особливості організації та здійснення контролю в установах культури.
4. Особливості організації та здійснення контролю в установах освіти.
5. Особливості організації та здійснення контролю в установах охорони здоров'я.
6. Особливості організації та здійснення контролю в установах соціального захисту.

Тема № 10: Участь правоохоронних органів у заходах державного фінансового контролю

Практичне заняття 10 (д.ф.н.), практичне заняття 3 (з.ф.н.) Участь правоохоронних органів у заходах державного фінансового контролю

Навчальна мета заняття: дослідити участь і визначити функції правоохоронних органів у заходах державного фінансового контролю.

Час проведення - 2 год. Місце проведення – навчальна аудиторія.

Навчальні питання

1. Роль і значення правоохоронних органів у здійсненні державного фінансового контролю.
2. Економічна складова в діяльності Служби безпеки України.
3. Підрозділи Національної поліції України, що здійснюють боротьбу зі злочинами у сфері економіки.
4. Прокурорський нагляд за ефективністю державного фінансового контролю в Україні.
5. Функції та повноваження Бюро економічної безпеки України.

Виконати завдання

Проаналізувати Закон України «Про Бюро економічної безпеки України» від 28 січня 2021 року № 1150-IX і зазначити функції правоохоронного органу у сфері державного фінансового контролю.

Література:

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення [Електронний ресурс] : за станом на 7 лютого 2019 р. / Верховна Рада України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>. – Законодавство України.
2. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 26 січня 1993 року № 2939-XII / Верховна Рада України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>. – Законодавство України.
3. Басанцов І. В. Державний фінансовий контроль: регіональні аспекти. – К. : Видавництво «Корпорація», 2006.
4. Гуцаленко Л. В. Державний фінансовий контроль : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл] / Л. В. Гуцаленко, В. А. Дерій, М. М. Коцупатрий. – К. : ЦУЛ, 2009. – 424 с.
5. Державний фінансовий контроль : Підручник / С. О. Булгакова, В. Г. Барановська, Л. В. Єрмощенко та ін.; за ред. А. А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2007. – 303 с. (Інтегр. навч.-атестац. комплекс).
6. Дрозд І. К. Державний фінансовий контроль : навч. посіб. / І. К. Дрозд, В. О. Шевчук. – К. : Імекс-ЛТД, 2007. – 304 с.
7. Дудко В. П. Державний фінансовий контроль : підручник / В. П. Дудко. – 2-ге вид., перер. та доп. – Чернівці : Прут, 2008. – 624 с.

8. Єфімов В. В. Сучасна діяльність Національної поліції щодо протидії окремим злочинам у базових галузях економіки України (агропромисловий комплекс). *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2020. № 2 (105). С. 316-320.
9. Іванова І. Державний фінансовий контроль. Парадигми розвитку: монографія. / І. Іванова. – К. : Академвидав, 2010. – 168 с.
10. Чумакова І.Ю. Державний фінансовий контроль : Підручник / Чумакова І.Ю., Шульга Н.В.; За заг. ред. О.А. Петрик. – К.: КНЕУ, 2013. – 412, [4] с.
11. Хмельков А. В. Державний фінансовий контроль : навчальний посібник/ А.В. Хмельков. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 548 с.

Необхідне обладнання – ноутбук, мультимедійний проєктор, екран.

Хід проведення заняття

I. Розпочати заняття необхідно з постановки проблемних питань з теми та визначення мотиваційних основ вивчення матеріалу теми. Звертається увага студентів на окремі питання, які необхідно розкрити під час виступів та обговорення під час заняття.

II. Основна частина заняття присвячена обговоренню та аналізу питань теми.

Під час розгляду першого питання студенти повинні обговорити роль і значення правоохоронних органів у здійсненні державного фінансового контролю.

При розкритті другого питання необхідно розглянути економічну складову в діяльності Служби безпеки України.

Відповідаючи на третє питання, студенти повинні розглянути підрозділи Національної поліції України, що здійснюють боротьбу зі злочинами у сфері економіки.

При розкритті четвертого питання слід дослідити прокурорський нагляд за ефективністю державного фінансового контролю в Україні.

Після розгляду теоретичних питань та їх обговорення, перевіряється виконання самостійної роботи, проводиться контроль знань.

III. У заключній частині заняття аналізується та узагальнюється вивчений матеріал, підбиваються підсумки щодо рівня засвоєння матеріалу теми, викладач оголошує інформацію про отримані на занятті оцінки, а також пояснює завдання на наступну тему практичного заняття.

Завдання, що виносяться на самостійну роботу студента

1. Підготувати відповіді на питання:

1. Якою є взаємодія органу державного фінансового контролю з правоохоронними органами?

2. Наведіть види перевірок контролюючих органів за зверненням правоохоронних органів.

2. Написати анотацію наукової статті з даної теми (пишеться студентом у кількості 1 на семестр).

Теми рефератів

1. Повноваження у сфері фінансового контролю правоохоронних органів України.
2. Методика та організація ревізій і перевірок за зверненням правоохоронних органів.
3. Аналіз вітчизняного і закордонного досвіду щодо сутнісного аналізу терміну «корупція».

Тема № 11: Правові основи здійснення недержавного фінансового контролю в Україні

Практичне заняття 11 (д.ф.н.) Правові основи здійснення недержавного фінансового контролю в Україні

Навчальна мета заняття: дослідити види і засоби проведення незалежного аудиту та громадського фінансового контролю.

Час проведення - 2 год. Місце проведення – навчальна аудиторія.

Навчальні питання

1. Становлення та розвиток інститутів громадського фінансового контролю в Україні.
2. Аудит як форма незалежного фінансового контролю.
3. Організаційні основи здійснення аудиторської діяльності.
4. Функції та повноваження Аудиторської палати України.

Виконати завдання

Дослідити сутність зовнішнього та внутрішнього аудиту. Охарактеризувати відмінності між внутрішнім і зовнішнім аудитом у таблиці 11.1.

Таблиця 11.1 - Відмінності між внутрішнім і зовнішнім аудитом

Ознака	Внутрішній аудит	Зовнішній аудит
1. Мета і завдання		
2.Замовник		
3. Види послуг		
4. Об'єкти аудиту		
5. Характер діяльності		
7. Організація роботи аудитора		
8. Суб'єкти аудиту		
9. Регламентація аудиту		
10. Кваліфікація		
11. Оплата праці		
12. Відповідальність		
13. Наявність ризику		
14. Подання звітності		
15. Зміст і форми звіту		

Література:

1. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність [Електронний ресурс] : Закон України від 21 грудня 2017 року № 2258-VIII / Верховна Рада України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>. – Законодавство України.
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 16 липня 1999 року № 996-XIV / Верховна Рада України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>. – Законодавство України.
3. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 26 січня 1993 року № 2939-XII / Верховна Рада України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>. – Законодавство України.
4. Стандарти внутрішнього аудиту, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 04.10.2011 р. № 1247 // Офіційний вісник України. – 2011. - № 85. – ст. 3131.
5. Аудит в Україні. Основи державного, незалежного професійного та внутрішнього аудиту. / За ред. проф. Немченко В. В., Редько О. Ю., Підручник. – К. : ЦУЛ, 2012. – 536 с.
6. Внутрішній контроль та аудит у секторі державного управління України та європейський досвід / П. П. Андрєєв, О. О. Чечуліна, Ян ван Тайнен, М. Г. Тимохін та ін. – К. : Кафедра, 2011. – 120 с.
7. Державний фінансовий аудит: методологія і організація: монографія / [Є. В. Мних, М. О. Никонович, Н. С. Барабаш та ін.]; за ред. Є. В. Мниха. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2009. – 319 с.
8. Дікань Л. В. Державний аудит: навчальний посібник / Л. В. Дікань, Ю. О. Голуб, Н. В. Синюгіна. - К.: Знання, 2011. - 503 с.
9. Чумакова І.Ю. Державний фінансовий контроль : Підручник / Чумакова І.Ю., Шульга Н.В.; За заг. ред. О.А. Петрик. – К.: КНЕУ, 2013. – 412, [4] с.
10. Хмельков А. В. Державний фінансовий контроль : навчальний посібник/ А.В. Хмельков. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 548 с.

Необхідне обладнання – ноутбук, мультимедійний проектор, екран.

Хід проведення заняття

I. Розпочати заняття необхідно з постановки проблемних питань з теми та визначення мотиваційних основ вивчення матеріалу теми. Звертається увага студентів на окремі питання, які необхідно розкрити під час виступів та обговорення під час заняття.

II. Основна частина заняття присвячена обговоренню та аналізу питань теми.

Під час розгляду першого питання студенти повинні дослідити становлення та розвиток інститутів громадського фінансового контролю в Україні.

При розкритті другого питання необхідно розглянути аудит як форму незалежного фінансового контролю. Висвітлюється сутність аудиторської діяльності, зазначаються предмет і об'єкти аудиту. Обговорюється також класифікація аудиту, акцентуючи увагу на таких видах як обов'язковий та ініціативний аудит. Крім того, аналізуються відмінності аудиту від ревізії фінансово-господарської діяльності.

Відповідаючи на третє питання, студенти повинні розглянути організаційні основи здійснення аудиторської діяльності. Зокрема, необхідно розкрити вимоги до аудиторів і аудиторських фірм для набуття права на провадження аудиторської діяльності.

При розкритті четвертого питання слід дослідити функції та повноваження Аудиторської палати України.

Після розгляду теоретичних питань та їх обговорення, перевіряється виконання самостійної роботи, проводиться контроль знань.

III. У заключній частині заняття аналізується та узагальнюється вивчений матеріал, підбиваються підсумки щодо рівня засвоєння матеріалу теми, викладач оголошує інформацію про отримані на занятті оцінки, а також пояснює завдання на наступну тему практичного заняття.

Завдання, що виносяться на самостійну роботу студента

1. Підготувати відповіді на питання:

1. Охарактеризуйте основні етапи процесу аудиту ефективності.

2. Охарактеризуйте структуру аудиторського звіту.

2. Написати анотацію наукової статті з даної теми (пишеться студентом у кількості 1 на семестр).

Теми рефератів

1. Проблеми розвитку громадського фінансового контролю в Україні.

2. Аудиторський фінансовий контроль, його сутність та значення.

3. Правові основи проведення аудиторського контролю.

Тема № 12: Відповідальність у сфері фінансових правовідносин

Практичне заняття 12-13 (д.ф.н.) Відповідальність у сфері фінансових правовідносин

Навчальна мета заняття: проаналізувати правові засоби притягнення до юридичної відповідальності за порушення фінансового законодавства.

Час проведення - 4 год. Місце проведення – навчальна аудиторія.

Навчальні питання

1. Фінансово-правова відповідальність серед інших видів юридичної відповідальності.

2. Поняття та ознаки фінансового правопорушення як підстави відповідальності у сфері фінансів.

3. Види фінансово-правової відповідальності за порушення бюджетного та податкового законодавства. Фінансово-правові санкції.

4. Спеціальні заходи примусу, що застосовуються фінансово-контрольними органами в процесі реалізації їхньої компетенції.

5. Адміністративна та кримінальна відповідальність за правопорушення, вчинені у сфері фінансових правовідносин.

Виконати завдання

Навести приклад фінансового правопорушення, розібрати його за складом (суб'єкт, суб'єктивна сторона, об'єкт, об'єктивна сторона) та зазначити вид відповідальності, передбаченої за його вчинення.

Література:

1. Конституція України [Електронний ресурс] : за станом на 21 лютого 2019 р. / Верховна Рада України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>. – Законодавство України.
2. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс] : за станом на 11 січня 2019 р. / Верховна Рада України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>. – Законодавство України.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення [Електронний ресурс] : за станом на 7 лютого 2019 р. / Верховна Рада України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>. – Законодавство України.
4. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення [Електронний ресурс] : Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1702-VII / Верховна Рада України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-18>. – Законодавство України.
5. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 26 січня 1993 року № 2939-XII / Верховна Рада України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>. – Законодавство України.
6. Про затвердження Порядку виконання рішень про стягнення коштів державного та місцевих бюджетів або боржників [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 3 серпня 2011 року № 845 / Кабінет Міністрів України. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/845-2011-%D0%BF>. – Законодавство України.
7. Гуцаленко Л. В. Державний фінансовий контроль : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл] / Л. В. Гуцаленко, В. А. Дерій, М. М. Коцупатрий. – К. : ЦУЛ, 2009. – 424 с.
8. Іванова І. Державний фінансовий контроль. Парадигми розвитку: монографія. / І. Іванова. – К. : Академвидав, 2010. – 168 с.

9. Чумакова І.Ю. Державний фінансовий контроль : Підручник / Чумакова І.Ю., Шульга Н.В.; За заг. ред. О.А. Петрик. – К.: КНЕУ, 2013. – 412, [4] с.
10. Хмельков А. В. Державний фінансовий контроль : навчальний посібник/ А.В. Хмельков. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 548 с.

Необхідне обладнання – ноутбук, мультимедійний проєктор, екран.

Хід проведення заняття

I. Розпочати заняття необхідно з постановки проблемних питань з теми та визначення мотиваційних основ вивчення матеріалу теми. Звертається увага студентів на окремі питання, які необхідно розкрити під час виступів та обговорення під час заняття.

II. Основна частина заняття присвячена обговоренню та аналізу питань теми.

Під час розгляду першого питання студенти повинні дослідити фінансово-правову відповідальність серед інших видів юридичної відповідальності.

При розкритті другого питання необхідно розглянути поняття та ознаки фінансового правопорушення як підстави відповідальності у сфері фінансів.

Відповідаючи на третє питання, студенти повинні висвітлити заходи впливу за порушення бюджетного та податкового законодавства, а саме їхні види та порядок застосування. Також необхідно розглянути фінансові санкції у вигляді штрафів та пені.

При висвітленні четвертого питання необхідно проаналізувати спеціальні заходи примусу, що застосовуються фінансово-контрольними органами в процесі реалізації їхньої компетенції.

У п'ятому питанні висвітлюється адміністративна та кримінальна відповідальність за правопорушення, вчинені у сфері фінансових правовідносин.

Після розгляду теоретичних питань та їх обговорення, перевіряється виконання самостійної роботи, проводиться контроль знань.

III. У заключній частині заняття аналізується та узагальнюється вивчений матеріал, підбиваються підсумки щодо рівня засвоєння матеріалу теми, викладач оголошує інформацію про отримані на занятті оцінки, а також пояснює завдання на наступну тему практичного заняття.

Завдання, що виносяться на самостійну роботу студента

1. Підготувати відповіді на питання:

1. В якому випадку застосовуються фінансові санкції: зупинення операцій з бюджетними коштами, призупинення бюджетних асигнувань, повернення бюджетних коштів до відповідного бюджету?

2. Назвіть які види відповідальності за допущені порушення бюджетного законодавства несуть посадові особи.

2. Написати анотацію наукової статті з даної теми (пишеться студентом у кількості 1 на семестр).

Теми рефератів

1. Правове регулювання відповідальності за порушення фінансового законодавства.
2. Юридична відповідальність у сфері фінансових правовідносин.
3. Фінансова відповідальність у правовій системі.
4. Поняття та ознаки фінансового правопорушення як підстави відповідальності у сфері фінансів.
5. Заходи впливу за порушення бюджетного законодавства.
6. Фінансові санкції як способи притягнення до фінансово-правової відповідальності.
7. Адміністративна та кримінальна відповідальність за правопорушення, вчиненні у сфері фінансових правовідносин.
8. Правоохоронні органи як суб'єкти фінансово-правової відповідальності.

4. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Нормативна література

1. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.
3. Податковий кодекс України : Закон України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
4. Положення про Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку : Указ Президента України від 23 листопада 2011 року № 1063/2011. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1063/2011#Text>.
5. Про Антимонопольний комітет України : Закон України від 26 листопада 1993 року № 3659-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12#Text>.
6. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21 грудня 2017 року № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>.
7. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 7 грудня 2000 року № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>.
8. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 липня 1999 року № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.
9. Про Бюро економічної безпеки України : Закон України від 28 січня 2021 року № 1150-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text>.
10. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України від 6 грудня 2019 року № 361-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>.

11. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27 лютого 2014 року № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>.
12. Про Національний банк України : Закон України від 20 травня 1999 року № 679-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>.
13. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності : Закон України від 5 квітня 2007 року № 877-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16>.
14. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні : Закон України від 26 січня 1993 року № 2939-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>.
15. Про публічні закупівлі : Закон України від 25 грудня 2015 року № 922-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19>.
16. Про Рахункову палату : Закон України від 2 липня 2015 року № 576-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19#Text>.
17. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12 липня 2001 року № 2664-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>.
18. Про Фонд державного майна України : Закон України від 9 грудня 2011 року № 4107-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4107-17#Text>.
19. Положення про Державну аудиторську службу України : постанова Кабінету Міністрів України від 3 лютого 2016 року № 43. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-%D0%BF#Text>.
20. Положення про Державну службу фінансового моніторингу України : постанова Кабінету Міністрів України від 29 липня 2015 року № 537. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/537-2015-%D0%BF>.
21. Про Державну фіскальну службу України : постанова Кабінету Міністрів України від 21 травня 2014 року № 236. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF#Text>.
22. Про затвердження положень про Державну податкову службу України та Державну митну службу України : Постанова Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 № 227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#n209>.
23. Про затвердження Положення про Державну казначейську службу України : постанова Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2015 року № 215. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-%D0%BF>.
24. Про затвердження Положення про Міністерство фінансів України : постанова Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 року № 375. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/375-2014-%D0%BF>.
25. Про затвердження Порядку координації одночасного проведення планових перевірок (ревізій) контролюючими органами та органами державного фінансового контролю : постанова Кабінету Міністрів України від 23 жовтня 2013 року № 805. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/805-2013-%D0%BF#Text>.

26. Про затвердження Порядку проведення інспектування Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами : постанова Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2006 року № 550. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/550-2006-%D0%BF>.

Основна

27. Вітвицька Н.С., Кузьмінська О.Е. Контроль і ревізія : Навч.-метод. Посібник для самост. вивч. дисц. К. : КНЕУ, 2010. 166 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk627148.pdf>.
28. Воленко В. Г. Зарубіжний досвід державного фінансового контролю в умовах децентралізації. *Вісник Черкаського університету*. Серія : Економічні науки. 2019. Вип. 1. С. 44-50. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchuE_2019_1_8.
29. Германчук П. К., Стефанюк І. Б., Рубан Н. І. Державний фінансовий контроль: ревізія та аудит. К. : НВП «АВТ», 2004. 424 с.
30. Гребень С. Є. Види, форми та методи державного фінансового контролю: сутність та принципи відмінності. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 22. С. 103–108. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=5808&i=21>.
31. Гуцаленко Л. В. Державний фінансовий контроль : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл] / Л. В. Гуцаленко, В. А. Дерій, М. М. Коцупатрий. К. : ЦУЛ, 2009. 424 с. URL: <http://hdl.handle.net/316497/456>.
32. Державний фінансовий контроль у публічному управлінні: навчальний посібник / М. Б. Гупаловська, С. Л. Коваль, В. М. Русін, І. П. Сидор, Б. С. Шулюк; за ред. В. М. Русіна та Б. С. Шулюк. Тернопіль: Вектор, 2018. 221 с. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/34552>.
33. Дікань Л. В., Чечетова Н. Ф., Синюгіна Н. В. Контроль і ревізія : Навчальний посібник. Х. : ВД «ІНЖЕК», 2009. 256 с. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/10382>.
34. Дікань Л. В. Фінансовий контроль: теорія та методологія : монографія / Л. В. Дікань, Ю. О. Голуб, Н. В. Синюгіна; Харк. нац. екон. ун-т. Х., 2009. 92 с. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/10305>.
35. Єфімов В. В. Сучасна діяльність Національної поліції щодо протидії окремим злочинам у базових галузях економіки України (агропромисловий комплекс). *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2020. № 2 (105). С. 316-320. URL: https://visnik.dduvs.in.ua/wp-content/uploads/2021/01/s2_ua/47.pdf.
36. Іванова І. Державний фінансовий контроль. Парадигми розвитку : монографія. К. : Академвидав, 2010. 168 с.
37. Косова Т., Шевченко В. Вищий державний фінансовий контроль в умовах євроінтеграції України. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2018. № 1. С. 121–129. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/uazt_2018_1_12.
38. Лучковська С. І. Фінансове право : навч. посібник. К. : КНТ, 2010. 296 с.
39. Марченко Л. Ю. Фінансовий контроль в органах державної казначейської служби України. *Теорія та практика державного управління*. 2018. Вип. 1. С. 112-117. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpdu_2018_1_18.

40. Піхоцький В. Ф., Рисін В. В., Любенко А. М. Ефективність фінансового контролю та державного аудиту для забезпечення фінансово-економічної стійкості держави. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики*. 2019. № 28. Том 1. С. 205-215.
41. Табенська Ю. В. Реалії функціонування системи державного фінансового аудиту в Україні. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки*. 2019. Вип. 1. С. 174-183. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchtei_2019_1_17.
42. Чумакова І. Ю. Державний фінансовий контроль : Підручник / Чумакова І.Ю., Шульга Н.В.; За заг. ред. О.А. Петрик. К. : КНЕУ, 2013. 412 с.
43. Хмельков А. В. Державний фінансовий контроль : Підручник. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. 228 с. URL: http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/13552/2/%D0%9F%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%94%D0%B5%D1%80%D0%B6%D1%84%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BB%D1%8C_%D0%A5%D0%BC%D0%B5%D0%BB%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D0%B2.pdf.
44. Хом'як Р.Л., Станасюк Н.С. Контроль і ревізія : Навч. посібник. Вид-во «Магнолія 2006». Львів, 2011. 314 с.
45. Яремчук І. М. Генезис Рахункової палати України. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2020. Вип. 1 (45). С. 115-123. URL: <http://pbo.ztu.edu.ua/article/view/203185>.

Допоміжна

46. Аудит в Україні. Основи державного, незалежного професійного та внутрішнього аудиту : Підручник / За ред. проф. Немченко В. В., Редько О. Ю. К. : ЦУЛ, 2012. 536 с. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2595/1/%D0%90%D1%83%D0%B4%D0%B8%D1%82%20%28%D0%9E%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%20%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%B6%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%2C%20%D0%BD%D0%B5%D0%B7%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%B6%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%84%D0%B5%D1%81%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D1%82%D0%B0%20%D0%B2%D0%BD%D1%83%D1%82%D1%80%D1%96%D1%88%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%B0%D1%83%D0%B4%D0%B8%D1%82%D1%83%29.pdf>.
47. Внутрішній контроль та аудит у секторі державного управління України та європейський досвід / П. П. Андрєєв, О. О. Чечуліна, Ян ван Тайнен, М. Г. Тимохін та ін. К. : Кафедра, 2011. 120 с.
48. Дікань Л. В. Державний аудит : навчальний посібник / Л. В. Дікань, Ю. О. Голуб, Н. В. Синюгіна. К.: Знання, 2011. 503 с. URL: http://repository.hneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/10376/1/%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1_%D0

[%94%D0%B5%D1%80%D0%B6%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%B0%D1%83%D0%B4%D0%B8%D1%82.pdf.](#)

49. Дікань Л.В. Система фінансового контролю в Україні: сучасний стан організації та перспективи розвитку : монографія / Л. В. Дікань, Ю. О. Голуб, Н. В. Синюгіна, Н. М. Шульга, Т. В. Мултанівська, Т. С. Воїнова; Харк. нац. екон. ун-т. Х., 2010. 96 с. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/10373/1/%D0%A1%D0%98%D0%A1%D0%A2%D0%95%D0%9C%D0%90%20%D0%A4%D0%86%D0%9D%D0%90%D0%9D%D0%A1%D0%9E%D0%92%D0%9E%D0%93%D0%9E%20%D0%9A%D0%9E%D0%9D%D0%A2%D0%A0%D0%9E%D0%9B%D0%AE%20%D0%92%20%D0%A3%D0%9A%D0%A0%D0%90%D0%87%D0%9D%D0%86%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D0%B0%D1%8F.pdf>.
50. Дікань Л. В., Синюгіна Л. В. Фінансово-господарський контроль : навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни. Х. : вид. ХНЕУ, 2011. 336 с. URL: http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/10380/1/%D0%A4%D0%9A%D0%93%20%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D0%B8%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%BF%D0%BE%D1%81%D0%BB%D0%B5%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%B9.pdf.
51. Живко З.Б., Ревак І. О., Живко М. О. Контрольно-ревізійна діяльність : навч. посібник. К. : Алерта, 2012. 496 с.
52. Микитюк І. Державний фінансовий контроль у бюджетній сфері. *Світ фінансів*. 2018. Вип. 1. С. 58-69. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1043>.
53. Найденко О. Є. Податковий контроль : навчальний посібник. Х. : Вид. ХНЕУ, 2012. 224 с. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1268/1/%D0%9D%D0%B0%D0%B9%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%9E.%D0%84.%20%20%D0%9F%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BB%D1%8C.pdf>.
54. Олексієнко Я. О. Правовий статус органів, що реалізують державну фіскальну політику. Збірник статей здобувачів вищої освіти другого(магістерського) рівня Навчально-наукового інституту права Університету ДФС України: у 5 ч. Ч. 5. Ірпінь : Університет ДФС України, 2019. С. 188-192.

Інформаційні ресурси

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua/>
2. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
3. Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>

4. Офіційний вебпортал Бюро економічної безпеки України. URL: <https://esbu.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>
6. Офіційний сайт Рахункової палати України. URL: <https://rp.gov.ua/home/>
7. Офіційний сайт Державної аудиторської служби України. URL: <https://dasu.gov.ua/>
8. Офіційний сайт Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/>
9. Офіційний сайт Аудиторської палати України. URL: <https://www.apu.com.ua/>
10. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua/>
11. Офіційний сайт Пенсійного фонду України. URL: <https://www.pfu.gov.ua>
12. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
13. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>
14. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>
15. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>